

ЛОГІСТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ОБ'ЄДНАНИХ МУНІЦИПАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ**Майорова. І.М., д.е.н. професор****ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет**

Анотація. Впровадження логістичних підходів в систему муніципального управління набуває певної актуальності на сучасному етапі розвитку економіки. Мета статті: дослідити і обґрунтувати доцільність використання логістичних методів і підходів в управлінні діяльністю муніципальних об'єднаних підприємств. У дослідженні використано програмно-цільовий підхід до формування муніципальних підприємств, що повинно бути спрямовано на вирішення таких задач: оптимізація структури муніципального об'єднання підприємств, підвищення ефективності використання усіх видів ресурсів; можливість гнучкого реагування на появу нових цілей та задач; збалансованість муніципального попиту на логістичні послуги з технічними та технологічними можливостями логістичної муніципальної системи. Саме новизна сучасного підходу до посилення ролі логістики заключається в таких положеннях: зміною пріоритетів в господарській практиці суб'єктів господарювання; використання комплексного підходу до питань руху матеріальних цінностей в процесі виробництва і особливо муніципального господарства; використанням теорії компромісів в діяльності суб'єктів господарювання, яка стала характерною рисою концепції побудови логістичних систем у муніципальному просторі; застосуванням теорії загальних витрат, яка дозволяє так перегрупувати витрати в розподіленні, що загальний рівень витрат на рух товарів і послуг від виробника до споживача на муніципальному рівні істотно зменшиться.

Ключові слова: система муніципального управління, логістичні підходи, споживачі послуг, загальні витрати, підприємства, підприємці.

LOGISTICS CONCEPT OF MANAGEMENT OF THE ENTREPRENEURIAL ACTIVITIES OF JOINT MUNICIPAL ENTERPRISES**Dr. Iryna Mayorova, DS in Economics, Professor****Pryazovskyi State Technical University**

Summary. Implementation of logistic approaches in the system of municipal management has gained some relevance at the present stage of economic development. The purpose of this article is to explore and prove the feasibility of use of logistical methods and approaches in the management of municipal joint ventures. The study used target-oriented approach to the formation of municipal enterprises should be focused on the following tasks: optimization of the structure of municipal enterprises, improve the efficiency of use of all resources; ability of flexible response to the emergence of new goals and donations; the balance of the municipal demand for logistics services from technical and technological possibilities of logistics in the municipal system. It is the novelty of the modern approach to the strengthening of the role of logistics is in the following provisions: a change of priorities in the economic practice of business entities; adoption of an integrated approach to the issues of movement of material assets in the production process and characteristics of municipal facilities; using the theory of compromise in activities of economic entities, which became a characteristic feature of the concept of construction logistics systems in the municipal area; application of the theory of General expenses, which allows to regroup the costs in distribution that the General level of costs on the movement of goods and services from producer to consumer at the municipal level will decrease significantly.

Keywords: system of municipal management, logistics solutions, consumers of services, overall costs, enterprise, entrepreneurs

Постановка проблеми. Одним з актуальних питань, що потребує постійної уваги як держави, так і регіональних органів влади, є питання управління муніципальним розвитком. Процес становлення ринкових відносин потребує комплексного рішення економічних, виробничих, екологічних і соціальних проблем розвитку міста. Саме в умовах формування ринкових відносин та відмови від директивного централізованого управління соціальним, економічним, промисловим, технічним, інфраструктурним розвитком міста потребує удосконалення. Удосконалення існуючої системи управління розвитком муніципального утворення за допомогою логістичних підходів дозволяє знайти резерви в галузі товарного руху, які компенсують додаткові витрати на задоволення зростаючих вимог мешканців індустриальних міст, які є споживачами та підвищення якості їх обслуговування.

Залучення логістики до спостереження руху і оцінки матеріальних потоків об'єднаних муніципальних підприємств, їх організації та регулюванню в межах муніципального утворення сприяють розвитку зв'язків між постачальниками та одержувачами продукції. Організуючи та аналізуючи матеріальний потік на всьому його шляху об'єднані муніципальні підприємства завжди стикаються з проблемою покращення комплексу показників, мають враховувати їх не тільки на вході чи виході свого матеріального потоку, але й партнера.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У зв'язку зі складністю та специфікою окремих функціональних процесів виробничої, транспортної, комерційної діяльності українськими і зарубіжними вченими: Албековим А.У, Костоглодовим Д.Д., Бауерсокс Д. Д., Клосс Д.Д., Гаджинським А.М., Гордон М. П., Крикавським Є.В., Окландером А.М., Ларіною Р.Р., вже проведені дослідження можливості застосування логістичного підходу до управління інформаційними та фінансовими потоками, а також правового забезпечення логістичного обслуговування. В процесі проведення логістичних досліджень удосконалювалися форми та методи використання в них можливостей накопиченого наукового потенціалу.

Логістика, як самостійна наукова галузь знань, у відповідності зі власними властивостями, стимулювала і сприяла системній та комплексній розробці у відповідності до проблем ринку нових методологій досліджень і технологій їх здійснення, що знайшло відбиток у наукових працях вчених різних логістичних шкіл: Нагловського С.Н., Щербакова В.В., Поліщук Н.В., Плотнікова В. Т., Сергеева М.А., Сметова А.А., Міротіна А.М. та інш. Доцільність врахування територіальних аспектів управління окремими специфічними процесами постачання, збуту, торгівлі, а також комплексами їх різних параметрів сприяла появі досліджень по формуванню територіальної логістики і, перш за все, побудові регіональних розподільчих та консультаційних логістичних центрів, що відображено у монографіях та наукових статтях: Губенко В.К., Чухрай Н.А., Крикавського Є.В. Потрібно сказати, що на регіональному рівні дослідження проблем макрологістики обмежилися розробкою методик та рекомендацій по створенню і функціонуванню територіальних розподільчих центрів.

Суттєвий, а в деяких випадках і значний внесок в теорію і практику розробки і використання багатьох головних принципів та інструментарію логістичного управління господарським комплексом, окремими територіальними, галузевими та виробничими структурами, в тому числі в капітальному будівництві, на транспорті, в матеріально-технічному постачанні внесли і вносять вітчизняні вчені: Мамутов В.К, Крикавський Є.В., Полушук Н.В., Ніколайчук В.Е., Кузнецов В.Г., Неруш Ю.М., Окландер А.М., Тарасенко С.І., Каравани Н.А. та інші.

Невирішені складові загальної проблеми. Найважливішим результатом, який витікає з ряду робіт по логістиці, є висновок про необхідність залучення в сферу управління макрологістичними системами додаткового, більш широкого і комплексного спектру різних видів діяльності та їх організаційно-виробничих структур, який забезпечить за рахунок більш масштабної та поглибленої їх інтеграції, орієнтованої на споживача, підвищення конкурентоспроможності і, зрештою, ефективності. Однак конкретним методологічним рішенням проблем такого роду, які б сприяли розширенню масштабів логістичного управління, ще не приділено достатньої уваги. Таке становище дає можливість окреслити мету та завдання наукової статті.

Формулювання цілей статті. Мета статті: дослідити і обґрунтувати доцільність використання логістичних методів і підходів в управлінні діяльністю муніципальних об'єднаних підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. Впровадження логістичних підходів в систему муніципального управління набуває певної актуальності на сучасному етапі розвитку економіки. Це пов'язано з інтенсифікацією і розширенням товарно-грошових відносин, з динамічним збільшенням горизонтальних господарських зв'язків між підприємствами, муніципальними організаціями, між організаціями різних галузевих структур, ринкової, міської, територіальної інфраструктури. У данні часи з'явилася можливість для поліпшення їх взаємодії на основі розширення господарської самостійності та ініціативи посередницьких структур і транспортних підприємств муніципального утворення, вдосконалення їх договірних відносин та взаємного економічного стимулювання. Дотримуючись логістичних підходів і розвиваючи горизонтальні господарські зв'язки, підприємства конкурують один з одним в процесі обслуговування замовників в підвищенні якості постачання і надання продукції з якомога меншими витратами. Методи логістики виступають надійним інструментом для підвищення конкурентоздатності на регіональних, муніципальних товарних ринках. Важливою умовою логістики є пошук резервів зниження витрат на заготівлю, складування, розвантаження, навантаження та відправлення продукції. Зниження витрат на транспортно-складські операції в значній мірі визначає виграш в конкуренції на лідируючі позиції в системі ринкових відносин.

За період з 2000 до 2015рр окремі елементи логістичного управління з успіхом і коректно обґрунтовувалися, розроблялися, робилися спроби щодо їх впровадження. Це по-перше, відноситься до проблем територіального розташування виробничих, транспортних, складських комплексів, формування матеріальних запасів, матеріально-технічної бази постачання і господарських зв'язків, маршрутизації магістральних та промислових видів транспорту, контейнеризації та пакету-

вання, розробки організаційно - виробничих структур управління і т.д. Однак, зважаючи на відомі політичні та економічні умови тих часів, впровадження результатів таких теоретичних розробок здійснювалося локально, не системно, без врахування повного комплексу властивостей та принципів логістики.

По-друге, логістика формувалася як новий вид теорії про реалізацію управління переміщенням товарно-матеріальних ресурсів у сфері обігу, а потім виробництва. Таким чином, ідеї інтеграції постачально- виробничо-розподільчих систем, які виникли в країнах з ринковою економікою і в яких ув'язувалися функції постачання матеріалами та сировиною, виробництва продукції, її зберігання та розподілення трансформувалися в самостійні напрямки наукових досліджень і форму господарської практики, тобто логістику.

Як визначає Неруш Ю.М. [2. с. 15-16] «...логістика в розвинутих країнах – це галузь діяльності, в якій державний та приватний сектори дуже зацікавлені. Вона набуває все більш практичне значення. В логістичних рішеннях взаємодіють наступні особи: продуценти та постачальники; транспортні агентства; уряд; споживач.» На нашу думку, у такий взаємний обіг не враховано посередників. Посередництво в питаннях постачання і управління муніципальними підприємствами є продуктом товарного виробництва, який виникає як об'єктивна потреба в посередництві між товаровиробником і споживачем. Виходячи з цього, пропонуємо схему зв'язків учасників логістичної взаємодії в муніципальному управлінні. (рис. 1).

Рисунок 1 – Схема зв'язків учасників логістичної взаємодії в муніципальному управлінні

розроблено автором

Логістика не є новим і невідомим підходом до управління муніципальними об'єднаннями підприємств — проблема найбільш раціонального руху матеріалів, сировини і готової продукції завжди була. Саме новизна сучасного підходу до посилення ролі логістики заключається в таких положеннях:

по-перше, зміною пріоритетів в господарській практиці суб'єктів господарювання. На сучасному етапі центральне місце належить вирішенню проблеми управління процесами товароруху і транспортних послуг з перевезення мешканців міста, товарів та інш.;

по-друге, використання комплексного підходу до питань руху матеріальних цінностей в процесі виробництва і особливо муніципального господарства. При фрагментарному підході управління матеріальними потоками координація дій є недостатньою, не має належної послідовності та координації дій різних підрозділів господарюючих систем. Логістика, спираючись на комплексний підхід, передбачає погодження процесів, пов'язаних матеріальним потоками, виробництвом і маркетингом;

по-третє, використанням теорії компромісів в діяльності суб'єктів господарювання, яка стала характерною рисою концепції побудови логістичних систем у муніципальному просторі;

по-четверте, застосуванням теорії загальних витрат, яка дозволяє так перегрупувати витрати в розподіленні, що загальний рівень витрат на рух товарів і послуг від виробника до споживача на муніципальному рівні істотно зменшиться.

Як показує ретроспектива використання властивостей логістики, вона завжди знаходила застосування в складні та екстремальні часи життєдіяльності людства. Це дозволяло тоді і дозволяє тепер використовувати принципи і концепції логістики в усе більших масштабах, з більшою комплексністю та системністю, конкретністю та глибиною проникнення до суті процесів життєдіяльності людини, які обслуговує логістика.

Розвиток та впровадження логістичного управління в діяльність муніципальних органів управління і муніципальних об'єднаних підприємств пов'язано з залученням якомога більше видів ресурсів муніципального утворення, а саме: фінансових, матеріальних, інформаційних, трудових. Велика кількість логістичних операцій та послуг, а саме: складування, перевезення, транспортна експедиція, консалтинг, інформація тощо дають можливість значно розширяти можливості комерційно-посередницьких організацій по обслуговуванню підприємств як постачальників та і споживачів продукції./послуг.

Концепція логістики та логістичного управління муніципальними об'єднаннями підприємств може мати за мету: по-перше, зниження загальних витрат; по-друге, підвищення рівня обслуговування клієнта та надання йому повної пропозиції послуг; по-третє, зростання ефективності діяльності через зниження запасів матеріалів та грошей і прискорення їх обороту. У цьому разі можливим стає реагування на істотні зміни в оточенні та їх передбачення. Практичну реалізацію концепції логістичного управління муніципальними об'єднаннями підприємств можна представити на прикладі муніципального транспортного підприємства, яке опікується проблемами функціонування і обслуговування міських транспортних потоків за видам транспорту, проводить їх фінансове забезпечення, інформаційну роботу і об'єднує інформаційні потоки пасажирських перевезень за всіма видами міського транспорту. Правове забезпечення муніципального об'єднання ґрунтується на законах України: «Цивільного кодексу України», «Про транспорт», «Про місцеве самоврядування в Україні» та інших законів.

Основними завданнями муніципального транспортного об'єднання будуть такі:

- надання послуг з організації і управління роботою транспортних підприємств будь якої форми власності з забезпечення пасажирських міських перевезень, їх інформаційного, правового і фінансового обслуговування;
- звітність міському управлінню транспортом щодо якості виконання пасажирських перевезень, їх інтенсивності, безпечності;
- організація і обслуговування місць паркування, розміщення зупиночних пунктів, транспортних споруд, автовокзалів та автостанцій;
- формування і розрахування маршрутної мережі міських пасажирських перевезень та її удосконалення;
- розрахунки та узгодження тарифів і вартості транспортних послуг на перевезення пасажирів і вантажу;
- узгодження маршрутів руху через місто приміського і міжміського пасажирського транспорту та інш.

Структура муніципального транспортного об'єднання складається з чотирьох відділів: відділ організації перевезень і безпеки руху; відділ координації роботи автостоянок і місць для паркування; фінансово-економічний відділ; загальний відділ. Основні функції і підпорядкування вирішення задач управління представлено на рис. 3.

Функції, форми, методи та засоби логістичного управління в сукупності складають логістичну інфраструктуру муніципального товарного ринку, яка включає елементи організаційного, інформаційного та комунікативного забезпечення ринкової системи.

Інтенсифікація комерційних та логістичних зв'язків, організація та здійснення ефективної системи логістики в процесі ринкових відносин, розвиток ешелонованої логістичної системи обслуговування муніципального господарства потребують надійного інформаційного забезпечення каналів зв'язку. Це потребує вдосконалення всієї системи і засобів накопичення, обробки та використання муніципальної, виробничої, транспортної, фінансової інформації на базі її комп'ютеризації. Виникають нові вимоги до комунікативного забезпечення господарських відносин.

В умовах ринкових відносин значний вплив на функції муніципальних органів управління здійснюють логістичні заходи. По-перше, необхідне посилення їх координаційних функцій. Це пов'язано з такими причинами: господарські зв'язки формуються здебільшого спонтанно, за ініціативою окремих підприємств-постачальників і споживачів; отримали розвиток багато численні посередницькі структур зі своїми складами. Товарні потоки потребують економічного регулювання та

координування. В межах муніципальних утворень функції координування товарних потоків можуть виконувати місцеві органи виконавчої влади.

По-друге, в регіональних органах управління отримають розвиток функції рекомендаційного та науково-методичного характеру, тобто, індикативне управління, при наданні державної підтримки логістичними структурами. Органи управління можуть і самі використовувати послуги цих структур для раціоналізації транспортно-складського процесу в муніципальному утворенні, зменшенні в ньому складських перевалок, транспортних витрат та отримання загальної економії ресурсів на рівні муніципалітету.

По-третє, за допомогою логістичних методів управління товарними потоками органи державного управління знаходять додаткові джерела для збільшення місцевого бюджету. Наприклад, завдяки регулюванню цін на логістичні послуги можна знизити витрати підприємств на сплату послуг та збільшити прибуток.

По-четверте, використання логістичних підходів на рівні органів місцевого самоврядування має сприяти розвитку міжгалузевих зв'язків підприємств промисловості, транспорту, торгівлі. Логістичне управління товарними потоками на муніципальному рівні може здійснюватися в межах координаційних та міжвідомчих структур.

Узагальнюючи проведений аналіз та оцінку сучасного рівня розвитку ринку логістичних послуг України, можемо виділити основні проблеми, які стримують його розвиток і зростання:

- недостатнє оновлення основних засобів у галузях виробничої інфраструктури, невідповідність їхнього технічного рівня сучасним і перспективним вимогам;
- відсталість транспортної інфраструктури та низький рівень міжгалузевої координації у розвитку цього виду інфраструктури, що призводить до роз'єднання єдиного транспортного простору, нераціонального використання ресурсів і зниження ефективності використання транспорту;
- низький рівень розвитку складського господарства, механізації та автоматизації складських послуг;
- недостатня ефективність фінансово-економічних механізмів, що стимулюють надання інвестицій на розвиток логістики в Україні;
- недостатній обсяг і рівень кадрової підготовки;
- висока вартість логістичних послуг, що становить приблизно 15-25% від вартості товару.

Участь державних і муніципальних органів управління в підтримці логістичної діяльності має відбуватися через використання фінансово-кредитних важелів, реалізацію координаційних функцій, виконання цільових програм, щоб підвищити ефективність і роль логістичних структур, економічну зацікавленість у розширенні та інтенсифікації послуг, що надаються, економити фінансові та матеріальні ресурси.

Треба зауважити, що регулювання та підтримка логістичної діяльності з боку муніципальних і державних органів влади має переваги та вигоди для національної економіки загалом. По-перше, можна досягти підвищення конкурентоспроможності економіки і муніципальної території завдяки підтримці сучасної логістичної діяльності, оскільки вона забезпечує комплексну логістику постачання центрів виробництва, оптимізацію складських запасів і вивільнення фінансових ресурсів, комплексну логістику розподілу товарів від центрів виробництва до центрів споживання. По-друге, зниження частки сукупних витрат на просування товарів і вантажів; підвищення інвестиційної привабливості проектів з розташування виробництв на муніципальній території.

Так, формування державної підтримки логістичної діяльності потребує відповідної законодавчої бази, державного інфраструктурного планування, створенні відповідної нормативно-правової бази, що регулює їхню діяльність, спрощення прийняття рішень щодо будування транспортно-складських об'єктів тощо. У результаті заходи державного регулювання і підтримки логістичної діяльності покращать ефективність функціонування споживчих ринків, зумовлять більшу доступність товарів через зниження цін, сприятимуть зростанню рівня та якості життя населення муніципальної території.

Програму формування муніципальної логістичної системи пропонуємо здійснювати у послідовності, що представлена на рис. 2.

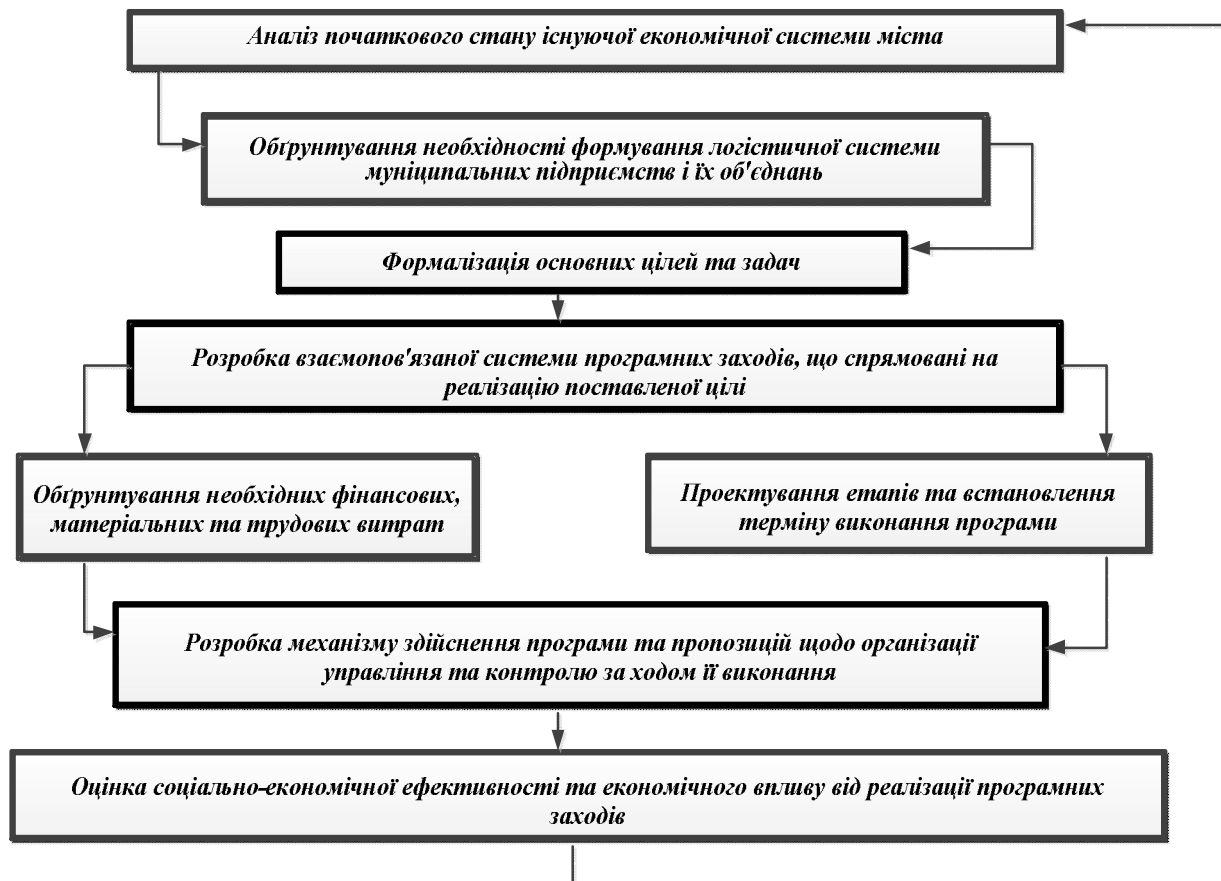

Рисунок 2 – Послідовність здійснення програми формування міської логістичної системи
розроблено автором

По-перше, необхідно проаналізувати стан економічної системи муніципалітету, обґрунтувати необхідність її створення, сформулювати мету і задачі. Наступним кроком потрібно розробити взаємопов'язані програмні заходи, спрямовані на досягнення поставленої мети та задач. Важливим етапом програми формування муніципальної логістичної системи є обґрунтування необхідних витрат та визначення основних етапів програм і термінів їх виконання. Наступним кроком розробляється механізм здійснення програми і пропозиції щодо організації управління та контролю за ходом її виконання. Після цього проводиться оцінка соціально-економічної ефективності та економічного впливу від реалізації програмних заходів.

В методологічному аспекті застосування програмно-цільового підходу для моделювання муніципальної логістичної системи, планування її розробки та впровадження обумовлено такими причинами:

- множинність цілей, які досягаються за допомогою муніципальної логістичної системи, у поєднанні з ресурсними обмеженнями, що обумовлює необхідність розподілення обмежених регіональних ресурсів між цілями на основі їх ранжування та оцінок обсягів усіх видів ресурсів, необхідних для їх реалізації;
- необхідність вимірювання витрат на створення та розвиток окремих підсистем з їх впливом досягнення глобальної мети муніципальної логістичної системи;
- зростання кількості альтернативних засобів досягнення цілей та рішення поставлених задач у сполученні з неоднозначністю витрат на їх реалізацію, що потребує цілеспрямованого аналізу та вибору оптимальних рішень на множині альтернатив;
- різний термін та обсяг інвестицій до реалізації окремих задач синтезу муніципальних логістичних систем та її підсистем, що визначає необхідність виділення пріоритетних задач з метою одержання скорішої віддачі;
- необхідність координування робіт по формуванню муніципальних логістичних систем з міжнародними, державними та регіональними програмами в частині, що стосується логістики та транспорту;

- посилення впливу невизначеності на вибір способів та засобів досягнення поставлених перед муніципальною логістичною системою цілей, що потребує прогнозування рішень, формування ряду альтернативних варіантів синтезу муніципальних логістичних систем та процедури їх вибору в процесі синтезу та зняття невизначеності.

Таким чином, враховуючи ці причини, застосування програмно-цільового підходу до формування муніципальних підприємств повинно бути спрямовано на вирішення таких задач: оптимізація структури муніципального об'єднання підприємств, підвищення ефективності використання усіх видів ресурсів; можливість гнучкого реагування на появу нових цілей та задач; збалансованість муніципального попиту на логістичні послуги з технічними та технологічними можливостями логістичної муніципальної системи.

Звичайно, що організаційні форми управління потребують удосконалення з врахуванням об'єктивних закономірностей їх розвитку – відповідності рівня організації управління рівню розвитку організаційно-економічної системи, забезпечення оптимального співвідношення концентрації та спеціалізації і т.д. підходи, спрямовані на удосконалення системи управління повинні бути адекватними перетворенням, які відбуваються в економіці держави, окремого регіону і повинні бути спрямовані на:

- розробку нових систем управління муніципальною територією, її організаційних форм і структур;

- раціоналізацію взаємовідносин між суб'єктами та об'єктами управління муніципалітетом;
- укріплення взаємних зв'язків між елементами системи управління муніципалітетом;
- удосконалення інвестиційного потенціалу муніципальних підприємств території;
- модернізацію організаційної структури системи управління муніципальною територією у відповідності до потреб господарського механізму.

Врахування ж закономірностей та відповідності управління рівню соціально-економічного розвитку муніципальної території дає можливість оцінити форму управління та зробити висновок щодо необхідності та напрямків її зміни. На нашу думку, соціально-економічний розвиток муніципальної території можна активізувати шляхом залучення населення до вирішення проблем розвитку інфраструктури території, її благоустрою, охорони оточуючого середовища, збереження жилого фонду та споруд, шкіл та дитячих садків, оздоровчих та культурно-спортивних закладів, допомоги соціально незахищеним мешканцям.

Висновок або наукова новизна. Для ефективного функціонування економіки міста та забезпечення потреб населення необхідно сформувати таку муніципально-логістичну систему, яка не тільки забезпечує раціональне використання наявних ресурсів муніципальної території, але й спроможна регулювати економічні відносини між організаціями та підприємствами сфери виробництва, оптової та роздрібною торгівлі, кредитно-фінансової системи, невиробничої сфери та міського населення.

Саме новизна сучасного підходу до посилення ролі логістики заключається в таких положеннях: зміною пріоритетів в господарській практиці суб'єктів господарювання. На сучасному етапі центральне місце належить вирішенню проблеми управління процесами товароруху і транспортних послуг з перевезення мешканців міста, товарів та інш.; використання комплексного підходу до питань руху матеріальних цінностей в процесі виробництва і особливо муніципального господарства. При фрагментарному підході управління матеріальними потоками координація дій є недостатньою, не має належної послідовності та координації дій різних підрозділів господарюючих систем. Логістика, спираючись на комплексний підхід, передбачає погодження процесів, пов'язаних матеріальним потоками, виробництвом і маркетингом; використанням теорії компромісів в діяльності суб'єктів господарювання, яка стала характерною рисою концепції побудови логістичних систем у муніципальному просторі; застосуванням теорії загальних витрат, яка дозволяє так перегрупувати витрати в розподіленні, що загальний рівень витрат на рух товарів і послуг від виробника до споживача на муніципальному рівні істотно зменшиться.

Перелік посилань:

1. Неруш Ю.М. *Логістика:учеб.* / Ю.М. Неруш. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 389с.
2. Ларіна Р.Р. *Формування та забезпечення надійності регіональних логістичних систем: монографія* / Р.Р. Ларіна. — Донецьк: Норд-Прес, 2005. – 284с.
3. Амитан В.Н., Корольов В.Ю. *Программно-целевое планирование и управление при решении региональных проблем* / В.Н. Амитан, В.Ю. Корольов // Донецьк: ІЗПИ НАН України. – 1998. – 39с.
4. Закон України «Цивільний кодекс України» *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2003, №№ 40-44, ст.356. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
5. Закон України «Про транспорт» *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 1994, N 51, ст.446. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80>

6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, ст.170. [Електронний ресурс]. – Режим доступ: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

Стаття надійшла: 12.12.2016 р.

Рецензент: д.е.н., доц. Горовий Д.А.

Рецензент: д.держ.упр., проф. Маліков В.В.

УДК 338.467.6:79

JEL Classification: L 190

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ КІБЕРСПОРТУ

Горова К.О., к.е.н., доцент

Горовий Д.А., д.е.н., доцент

Кіпоренко О.В.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Анотація. Вивчення розвитку кіберспорту на сьогодні є актуальним завданням, оскільки процес переходу від індустріалізованого до інформаційно-технологічного суспільства зумовив створення абсолютно нового ринку і тенденцій на ньому.

Предметом статті є ринок кіберспорту.

Метою статті є визначення основних тенденцій розвитку ринку кіберспорту.

В статті проведено аналіз поглядів як вітчизняних так і зарубіжних вчених на основні напрямки розвитку ринку кіберспорту, формування в ньому фінансових та економічних потоків, цільової аудиторії, залучення фінансів через краудфандінгові системи.

Авторами визначено структуру і динаміку світового ринку кіберспорту – найбільший об'єм приходить на країни Азії – 43%, адже саме вона вважається родоначальником кіберспорту у всьому світі. Також визначено фінансові потоки, більшість з яких становлять спонсорство і реклама, а саме 578,6 млн доларів. Це зумовлено тим, що багато інвесторів ведуть активну боротьбу за абсолютно новий ринок, щоб в подальшому домінувати на ньому. Також проаналізована цільова аудиторія, більшість якої становлять чоловіки віком від 18 до 24 років (46%). Саме у цей період у людей з'являється інтерес та жага до кіберспорту.

Ключові слова: кіберспорт, спортивний маркетинг, краудфандінг, кіберспортивний ринок, стрім.

PRIMARY TRENDS OF E-SPORT EVOLUTION

Kseniia Gorova, PhD in Economics, Associate Professor

Dr. Dmytro Gorovyi, DS in Economics, Associate Professor

Oleh Kiporenko

Kharkiv National Automobile and Highway University

Summary. Studying the development of e-sport is an actual task for today as the process of forming the information-technology society after industrialized one have created absolutely new market and tendencies on it.

The subject of the article is an e-sport market.

The aim of the article is a definition of main trends of e-sport development.

The article provides the analysis of foreign and domestic scientists' views on main trends of e-sport evolution, economic and financial streams formation, audience, crowd fund systems of finance attraction.

It was defined the structure and the dynamic of e-sport market in the article. The biggest volume belongs to Asia - 43%, because there are the first country where the e-sport have been running. Also the financial streams were rated. The most valuable is sponsorship and advertising – \$578.6 mil. It depends from the fact that e-sport market is newly formed and all investors want to have a huge part of this market. Also the audience was analyzed. Most of them are men from 18 up to 24 years old as namely in this period people are the most active to e-sport tendencies.

Keywords: e-sport, sport marketing, crowd fund, e-sport market, stream

Постановка проблеми. Академічне дослідження конкурентних ігор вимагає наукового визначення того, що мається на увазі, коли ми говоримо про "кіберспорт". В даний час немає в цілому загальноприйнятого визначення цього терміну взагалі. Найчастіше вважаються еквівалентними поняттями "професійна гра", або «конкурентоспроможний спосіб грати в комп'ютерні ігри» [1]. При де-